

DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către întreprinderea individuală „Sanda Mazur”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Sanda Mazur” împotriva societății pe acțiuni „Drum Bun” privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de întreprinderea individuală „Sanda Mazur”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți din 18 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată ca tardivă,

c o n s t a t ă

La 01 iunie 2010, ÎI „Sanda Mazur” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Drum Bun” privind încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin contractul de antrepriză din 22 februarie 2007, încheiat între ÎI „Sanda Mazur” și SA „Drum Bun”, ÎI „Sanda Mazur” a efectuat lucrări de amenajare a teritoriului SA „Drum Bun”.

Menționează că, lucrările au fost efectuate conform contractului și nu a primit nici o obiecție în acest sens, însă, pârâtul conform pct. 5 din Anexa nr. 1 a contractului, nu a achitat pe deplin costul serviciilor acordate.

Conform Actului de verificare reciprocă din 30 noiembrie 2008 suma datoriei constituie 163 513,70 lei.

La 13.01.2009, ÎI „Sanda Mazur” a expediat în adresa pârâtului pretenția prin care a solicitat achitarea sumei restante. Astfel, pârâtul a achitat în două tranșe suma de 31 076,70 lei, suma datoriei constituind 132 437 lei.

A mai indicat reclamantul că, conform pct. 1 din Anexa nr. 2 al contractului vizat, în caz de neachitare la timp, pârâtul s-a obligat să achite o despăgubire în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce constituie 50 312 lei.

Solicită reclamantul, încasarea de la SA „Drum Bun” în beneficiul ÎI „Sanda Mazur” a sumei de 182749 lei și a cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat în sumă de 5 482 lei.

Prin cererea din 19 februarie 2013, reclamantul a solicitat suplimentar la cererea inițială încasarea de la SA „Drum Bun” în beneficiul ÎI „Sanda Mazur” a sumei de 125 398 lei și taxa de stat în sumă de 3762 lei.

Prin cererea din 18 decembrie 2014, ÎI „Sanda Mazur” a solicitat suplimentar încasarea de la SA „Drum Bun” în beneficiul ÎI „Sanda Mazur” a sumei de 17 492 lei, reieșind din raportul de expertiză și taxa de stat în sumă de 542 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Bălți din 15 august 2012 cererea de chemare în judecată a fost admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2012 s-a admis apelul declarat de SA „Drum Bun”, s-a casat integral hotărârea Judecătoriai Bălți din 15 august 2012, cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Bălți din 18 decembrie 2015 cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Sanda Mazur” a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, ÎI „Sanda Mazur” a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016 s-a admis apelul declarat de ÎI „Sanda Mazur”, s-a casat hotărârea Judecătoriai Bălți din 18 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Sanda Mazur” împotriva SA „Drum Bun” privind încasarea datoriei, a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016 a fost menținută încheierea Judecătoriai Bălți din 27.07.2015 prin care s-a respins cererea înaintată de ÎI „Sanda Mazur” privind accelerarea judecării cauzei și încheierea Judecătoriai Bălți din 04.12.2015, prin care s-a respins propunerea reprezentantului ÎI „Sanda Mazur” de recuzare a judecătorului.

La 02 august 2016, ÎI „Sanda Mazur” a declarat recurs, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel în partea în care acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

În susținerea recursului s-a invocat netemeinicia și ilegalitatea hotărârii contestate prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, susține recurentul că soluția instanței de apel privind respingerea acțiunii ca tardivă este greșită, deoarece din conținutul art. 272 alin. (1) Cod civil, rezultă că termenul începe a curge de la momentul finisării lucrărilor și nu la încheierea contractului, astfel că, termenul limită de adresare în instanță este 30.11.2010.

Recurentul invocă și prevederile art. 968 alin. (2) Cod civil, potrivit cărora acțiunea care se referă la construcții poate fi intentată în decurs de 5 ani.

La fel, menționează că, potrivit anexei nr. 1 pct. 12 (d) a contractului de antrepriză din 22.02.2007, termenul de garanție este de 3 ani, iar conform art. 969 Cod civil, dacă legislația sau contractul stabilesc un termen de garanție, atunci termenul de prescripție curge de la data expirării termenului de garanție.

Referitor la termenul declarării recursului, Colegiul consideră că acesta a fost declarat în termen, deoarece decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28.06.2016 și prin urmare, recursul depus la 02.08.2016 a fost depus în interiorul termenului de două luni prevăzut de art. 434 CPC.

Verificînd în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii s-a constatat că, ÎI „Sanda Mazur” s-a adresat la 01 iunie 2010 cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva SA „Drum Bun” solicitînd încasarea datoriei rezultată din contractul de antrepriză.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea formulată de către ÎI „Sanda Mazur”.

Judecînd apelul declarat de către ÎI „Sanda Mazur”, Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea ca tardivă.

În opinia instanței de recurs, soluția instanței de apel de respingere a acțiunii ca tardivă este greșită, fiind rezultată din neexaminarea multiaspectuală a cauzei și în consecință, aplicarea eronată a legii.

În conformitate cu art. 946 Cod civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

Materialele cauzei atestă că, la 22 februarie 2007 între SA „Drum Bun” și ÎI „Sanda Mazur” a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 127, conform căruia, antreprenorul general s-a obligat să execute lucrările de amenajare a teritoriului SA „Drum Bun” conform ofertei semnată de ambele părți, în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de execuție, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

Potrivit art. 3 al contractului de antrepriză nr. 127 din 22 februarie 2007, durata de execuție a lucrărilor contractate este de șapte luni de la semnarea contractului-ordinului de începere a execuției și transmiterea avansului conform legislației în vigoare și asigurării lucrului ritmic de către investitor (beneficiar).

Potrivit pct. 4 al contractului menționat, valoarea lucrărilor de construcții-montaj ce reprezintă obiectul contractului este conform actelor de primire a lucrărilor îndeplinite, valoarea adjudecată în urma avizului comun al beneficiarului și antreprenorului general.

Conform actului de primire a lucrărilor din iulie 2007 au fost efectuate lucrări în sumă totală de 381 748 lei, iar potrivit actului de verificare reciprocă între SA „Drum Bun” și ÎI „Sanda Mazur” din 30.11.2008 soldul la data respectivă constituie 163 513, 70 lei (vol I. f.d.45, 48).

Articolul 968 din Codul civil reglementează termenul de prescripție în contractul de antrepriză.

Astfel, conform art. 968 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrării.

Cu referire la prevederile articolului menționat, instanța de apel a constatat că, după întocmirea actului de primire a lucrărilor din iulie 2007 și până la depunerea acțiunii în instanța de judecată la data de 01.06.2010 s-a scurs un termen de aproximativ 2 ani, fapt ce contravine prevederilor art. 968 alin. (1) Cod civil.

În același timp, instanța de apel a reținut că, prin ultima achitare efectuată de către SA „Drum Bun” la 28.05.2009, termenul legal de prescripție pentru înaintarea acțiunii de soluționare a unui litigiu ce rezultă dintr-un contract de antrepriză a fost prelungit până la 28.05.2010, însă necătînd la toate, acțiunea a fost depusă la 01.06.2010, adică, în opinia instanței, cu omiterea termenului de prescripție special prevăzut pentru asemenea litigii.

Reține Colegiul însă, că potrivit art. 968 alin. (2) Cod civil, acțiunea care se referă la construcții poate fi intentată în decursul a 5 ani.

Or, potrivit art. 4 al contractului de antrepriză nr. 127 din 22 februarie 2007, obiectul prezentului contract îl reprezintă valoarea lucrărilor de construcție-montaj.

Mai mult ca atât, potrivit pct. 12 lit. d) din Anexa nr. 1 la contract, termenul de garanție este de 3 ani, iar conform art. 969 Cod civil, dacă legislația sau contractul stabilesc un termen de garanție, reclamația poate fi înaintată în interiorul acestui termen. Termenul de prescripție curge din momentul înaintării reclamației, iar dacă reclamația nu a fost înaintată, termenul de prescripție curge de la data expirării termenului de garanție.

Prin urmare, Colegiul constată că, acțiunea înaintată de către ÎI „Sanda Mazur” nu este supusă termenului de prescripție de un an, așa cum greșit a constatat instanța de apel, ci, cu referire la circumstanțele constatate și normele de drept invocate, Colegiul constată că acțiunea ÎI „Sanda Mazur” depusă la 01.06.2010, este depusă în interiorul termenului de prescripție prevăzut pentru litigiile izvorâte din contractul de antrepriză, atunci când obiectul contractului este o construcție și există termen de garanție.

În astfel de circumstanțe, Colegiul menționează că în situația în care instanța de apel s-a expus doar referitor la termenul de prescripție și nu a examinat cauza în fond, instanța de recurs este în imposibilitate de a se pronunța asupra fondului, motiv ce impune casarea deciziei instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Totodată, Colegiul menționează că din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (*cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către întreprinderea individuală „Sanda Mazur”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 28 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Sanda Mazur” împotriva societății pe acțiuni „Drum Bun” privind încasarea datoriei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Valentina Clevadî